

Stenen Herinneringen

De dorpskerkhoven tot aan de 2de Wereldoorlog waren levendige entiteiten. Voor verschillende redenen werden ze uniform en verloren zij hun intimisme. Onze vroegere kerkhoven zijn en blijven een patrimonium met een nostalgie van het verleden. Het is zeker de moeite waard om erbij stil te blijven staan.

De typische Ardense grafkunst van de XIXde en begin XXde eeuw gebruikte vaak gietijzer en leisteen voor de grafmonumenten. Van het opstaande kruis bestaande uit twee stukken hout tot de grafsteen uit een opstaande steen... een hele evolutie waar herdenking van de overledenen en ijdelheid van de overlevenden zich mengen en samenwerken.

Deze leistenen kruizen werden in de leisteengroeven geproduceerd. De uitgehouwde stenen waren als het ware een onderprodukt van hun activiteit. Deze ambacht verdween dan ook gelijktijdig met het sluiten van de leisteengroeven.

.De gietijzeren kruizen van voor de XIXde eeuw (voor de groei van de metaalnijverheid) werden door vele kleine gieterijen geproduceerd. Het waren massieve kruizen met in het algemeen alleen de naam of het overlijdensjaar van de overledene, zelden een religieus motief. Het gietijzeren kruis is volop opgekomen tijdens het eerste gedeelte van de 19de eeuw toen de metaalnijverheid centra gietijzeren kruizen in kant produceerden. Rond 1930-1940 kwam er een einde aan deze productie.

In de traditionele Ardennen blijft de referentie tot de religie centraal. De kruizen zijn meestal versierd met beelden met referentie tot de godsdienst (vaak Christus), samen met symbolen die onder andere het geloof, de christelijke deugden of het verleden van de overledene herinnerden.

Het bloemenmotief is een symbool van hoop in een nieuw leven of het symbool van het vergankelijke karkater van ons leven. De bloemen, versiering van onze tuinen en onze velden zijn vaak voorgesteld. Ze staan eveneens als symbool voor verschillende deugden zoals, de zwakheid, de breekbaarheid van de voortgaande tijd en de verwelking. Het bloemendecor is ook zeer belangrijk.

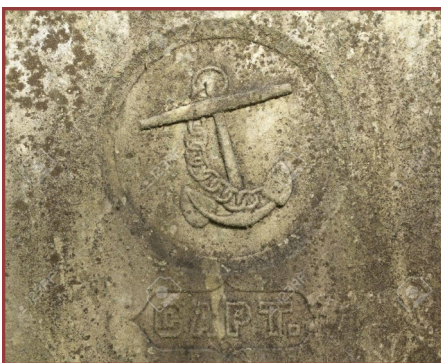

Enkele voorbeelden van de verschillende symbolen die het vaakst voorkomen in onze kerkhoven.

Het hart symbool voor liefdadigheid is vaak doorboord door een pijl.

De gekruiste handen zijn een symbool voor echtelijke liefde.

Het anker staat als symbool voor hechtheid, stevigheid en rustigheid. Deze laatste is de ultieme bescherming van de matroos in de storm en vertegenwoordigt de hoop.

De kelk en de hostie stellen het bloed en het lichaam van Christus voor.

Ze zijn de kenmerken van de priester. We vinden deze dan ook terug op de graven van de priesters.

De klimop (altijd groene plant) staat als symbool van trouwheid, hardnekkigheid en onsterfelijkheid.

Bloemenkronen : stellen de levenscyclus voor, zonder begin noch einde. De kroon staat voor eeuwigheid. De bloemen worden betrokken bij de gebeurtenissen en fasen van het leven.

De engel stelt de bemiddeling tussen God en de wereld voor. Hij is betrokken bij de eeuwigheid.

De witte duif en de lelie staan als symbool voor zuiverheid.

Ze worden vaak gebruikt om de graven van jonge kinderen te versieren.

Wij hopen dat deze informatie uw zin zal geven om onze kerkhoven binnen te treden met een andere kijk.

1 Militair kerkhof van Malome

Chaussée de France in Neufchâteau 49°50'12.2''N 5°25'23.8''E

Dit kerkhof bevindt zich op de weg naar Florenville. De ingang is in leisteent. De kruizen van Franse en Duitse soldaten gesneuveld tijdens de Eerste Wereldoorlog zijn op een zeer speciale manier gerangschikt. Oorspronkelijk waren de begraven lichamen in de 8 kerkhoven die Neufchâteau omringen, begraven.

Eveneens te bezichtigen het kerkhof de la justice (Hamipré) nu memoriaal en orientatietafel en het Duits mausoleum (op de hauts chemins)

2 Kerkhof van Warmifontaine

Rue Sainte-Barbe 49°49'38.6''N 5°23'22..9''E

Dit oude kerkhof is uitzonderlijk door het geheel van de kruizen die een typisch Ardense grafkunst weergeven van de XIXde tot het begin van de XXde eeuw.

Het gebruik van leisteent en gietijzer voor herdenking monumenten was op dat ogenblik zeer verspreid. Ieder leistenen monument stelt een bijzondere graf symboliek voor. In onze traditionele Ardennen blijft de referentie tot religie centraal staan. De kruizen zijn vaak versierd met desbetreffende beelden. Het bloemenmotief als symbool voor hoop voor een nieuw leven of van vergankelijkheid van het leven.

3 Kerkhof van Narcimont

Rue Couvent 49°49'07.8'' N 5°33'09.4''E

Aan de rand van het kleine bos dichtbij de kloosterhoeve bevindt zich het oude kerkhof van de Zusters. Van 1904 tot 1921 leven hier een groep Franse gevluchte Zusters. Te midden van een toenemende vegetatie staan er nog enkele kruizen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werden hier nog enkele parochianen uit Léglise begraven.

4 Kerkhof des âmes à Mellier

Rue des Orlais 49°46'05.1'' N 5°31'09.7''E

Deze boomgaard gevestigd op een bebloemde weide werd gerealiseerd in de Europese middeleeuwse traditie van de boomgaard-kerkhoven of viridarium. In de tuin der doden hebben fruitbomen een zeer sterk symbolisme: de wortels dalen tot het rijkdom der doden en de top van de bomen raakt het rijk der hemelen. Ze maken de reis der zielen mogelijk. De bebloemde weide met natuur en blijk van verwaarlozing versterken de romantische kant van het kerkhof. De afgemaaide heggetjes in kruisvorm verdelen de weide in vier percelen.

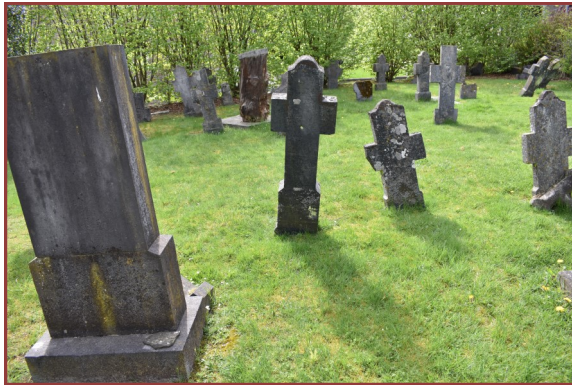
5

Voormalig kerkhof van Sibret (Vaux/sur/Sûre)

Rue du centre 49°58'19.1''N 5°38'07.0''E

Dit driehoek midden van het dorp begerlijke patri-dus bijgevolg waardig is het in het centrum

vormige kerkhof, gelegen te het voormalig centrum van hoort tot het publieke bur-monium van Wallonië en is geklasseerd. Opmerkens-standbeeld van Jeanne d'Arc van Sibret. Dit standbeeld

verwezenlijkt in het departement van de Meuse geeft de band weer tussen Frankrijk en de grensstreken. Volgens berekeningen over een tiental eeuwen, schat men het aantal deden op deze plaats begraven op 8 duizend! Na het Ardens Offensief dat deze site grotendeels had vernield, vestigde priester Georges alle energie in de wederopbouw van de gebroken monu-menten.

6

Voormalig kerkhof van Fauvillers

Place communale 49°51'01.5''N 5°39'60.0''E

Bij de ingang van het voormalige kerkhof naast de kerk in neo-Romaanse stijl (1877), bevindt zich het graf van de ouders van abt Charles Dubois, historische en literaire voorzanger van de Haute Sûre, en net naast het graf dat van zijn jonggestorven broer. Dit zeer interessante beeldhouwwerk stelt een ingeslapen kind voor gelegen op hooi. Dit soort monument, praktisch uniek in België heeft een zeer hoge uitvoeringskwaliteit. De beeldhouwer heet P. Bausch. Hij heeft een gelijkaardig kunstwerk gecreëerd dat zich in het kerkhof van Arlon bevindt.

7 Voormalig kerkhof van Martelange

Rue de l'église 49°49'56.2"N 5°44'27.2"E

In deze Merovingische site werden enkele mooie platen en leistenen doods-kruisen bij elkaar gebracht en herschikt in een harmonieuze wanorde op de plaats van het voormalige kerkhof.

Deze “stenen” plaats “De leisteen van de ziel en de ziel van de leisteen” ver-eerd drie geheugens: het kerkhof van de voorouders, de lokale geschiedenis doorheen de grafkunst et de kunst van de leisteen van Martelange.

In het huidige kerkhof bevinden zich enkele mooie steegjes omzoomd door vroegere graven vooral onderaan het kerkhof. Deze stimuleren tot gebed en poëzie.

8 Graf van Pierre Nothomb in Habay-la-Neuve

Rue du pont d'Oie 49°44'06.1"N 5°40'17.3"E

Bij de site van de Pont d'Oye aangekomen, kunt u zich naast het meer van de pont d'Oye parkeren.

Eerbiedig de stilte van de plaats alsook de nabije omtrek van het restaurant. Neem de kleine weg die het meer volgt links. U heeft het kasteel van de Pont d'Oye aan uw linkerkant.

Loop ongeveer 500m tot aan het graf van Pierre Nothomb.

PIERRE NOTHOMB (1887-1966) politieker, schrijver en dichter.

Stichter van de Luxemburgse Academie.

Grondlegger van de Zegening van het Woud (laatste weekend van september).

“Ik liet mijn graf aan de grens van het woud graven,

Ik liet de plaat, de bank het kruis beeldhouwen,

Ik liet de rondeweg afbakenen,

Alles is klaar”

vertaling

P.Nothomb Arbres du soir

9 Voormalig kerkhof van Rulles

Rue du moulin 49°43'10.4"N 5°33'56.4"E

Het voormalige kerkhof van Rulles onderscheidt zich van de andere door zijn eenvoudigheid: alle grafstenen omringen de kapel Notre-Dame du Mont-Carmel en zijn georiënteerd in concentrische cirkels naar het altaar toe: zeer zeldzaam in de streek.

De omtrek van het kerkhof is octogonaal.

Oude graven uit de XVIIde eeuw bevinden zich zuidwaarts. Men kan eveneens oude smeedijzeren kruizen uit verschillende tijdperken zien. De centrale kapel is opgedragen aan Notre-Dame du Mont-Carmel.

10

Kerkhof van Longlier

Rue du Prieuré 49°51'17.0"N 5°27'22.4"E

Bij het rondwandelen in dit kerkhof zult u de graven van twee Belgische voor-
aanstaande figuren ontdekken.

JULES LEJEUNE (1828-1911) minister van justitie van 1887 tot 1894.

Hij is bekend voor zijn vele hervormingen wat betref de gevangenen de
voorwaardelijke vrijheid, de repressie van landloperij en bedelarij.

ALBERT CLAUDE (1898-1983) biochemieker, voorganger van de moleculaire biologie.

Wetenschappelijk directeur van het Instituut Jules Bordet in 1950. Hij richtte het laboratorium voor cytologie en van experimenteel kankeronderzoek op.

Nobelprijswinnaar in 1974 voor de ontdekking van ultra cellulaire structuren.

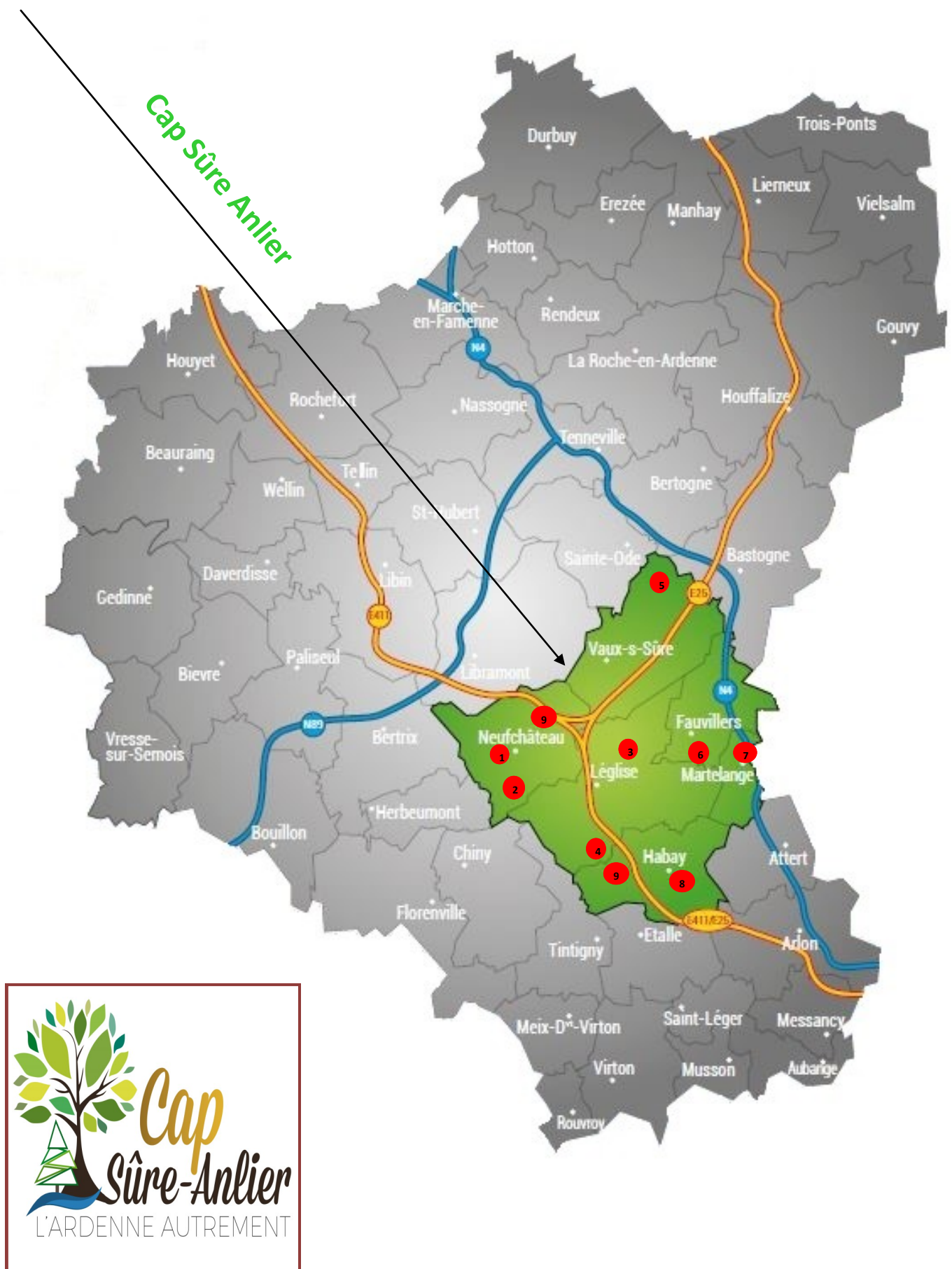

Te raadplegen :

***Paroles de pierres Traces d'histoire » van M.Hérode Editions Racine 2009**

***Luxembourg entre mémoire et oubli » de C.Kockerols Edition Eole 2002**

*** « Schiste pierre d'Ardenne » de C.Kockerols Editions Phyllades 1993**

***Maison du tourisme Cap Sûre-Anlier
2, Grand-Place—6840 Neufchâteau
+32(0)61/21.80.05
www.capsureanlier.be info@capsureanlier.be***